

Karmen Joller
Sotsiaalminister

07.05.2025

Arupärimine elulõpu seonduvate regulatsioonide kohta

Austatud sotsiaalminister

Riigikohtu hiljutine otsus Paul Tammerti kriminaalasjas tõi esile, et enesetapuvahendi võimaldamine ei ole Eestis seadustega otseselt reguleeritud ega kuulu ka loakohustusliku majandustegevuse alla. Kuigi otsus andis teatud määral õigusselgust kehtiva õiguse tõlgendamisel, siis ei pruugi see vastata ühiskonna ootustele ega lahenda laiemat eetilist ja väärtuspõhist dilemma.

Samal ajal, kui Riigikogu arutab elulõpu tahteavalduse reguleerimist, on jäänud vastuseta laiem küsimus – kas ja kuidas võiks Eestis olla lubatud eutanaasia või abistatud enesetapp. Küsimus ei ole üksnes õiguslik, vaid ka selles, millist hoolivust, väärikust ja tuge suudab ühiskond pakkuda inimestele nende elu lõpul. Kui meil on ühiskonnas tekkinud olukord, kus pöördumatult raske haiguse või väljakannatamatute kannatustega otsitakse abi surma võimaldamiseks juhuslikelt isikutelt, kellel puudub meditsiiniline pädevus, eetiline raamistik ja seaduslik vastutus, on vaja leida lahendusi.

Ühtlasi tuleks arutada, kas ja millistel tingimustel võiks inimesel olla võimalus langetada iseseisev, kaalutletud otsus elu lõpetamise osas koos professionaalse nõustamise ja meditsiinilise toega ning milliseid järeldusi peaksime siin saalis antud riigikohtu otsuse valguses tegema.

Lähtudes eeltoodust, palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

1. Kuidas hindate riigikohtu otsust Paul Tammerti juhtumis ja milline võib olla selle mõju?
2. Kas valitsus peab vajalikuks algatada avaliku arutelu või seadusloomeprotsessi, et riigikohtu lahendi valguses vaadata üle tänased seadused ning teha seadusloomes muudatusi. Kui jah, siis milliseid?
3. Kas valitsusel on kavas läbi viia analüüs eetiliste, juriidiliste ja meditsiiniliste aspektide kohta, et kaaluda võimalusi väärikaks elu lõpu toetamiseks raskelt haigetele ja kannatavatele inimestele ning käsitleda abistatud enesetappu või eutanaasiat sarnaselt riikidele, kus need on rangelt reguleeritud?
4. Millised on valitsuse plaanid parandada palliatiivse ravi kättesaadavust, vaimse tervise tuge ja sotsiaalteenuseid, et ennetada olukordi, kus inimesed tunnevad, et ainus väljapääs on elu lõpetamine?

Lugupidamisega

Andre	Haninēgi	Haninēgi
Jaak	Aab	Jaak
Madis	Kallas	Madis
Ester	Karuse	Karuse
Lewi	Lõunenets	Lewi
Antsi	Allas	Antsi
Hego	Prkhsf	Hego
Helmeen	Kiitt	Helmeen